

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2779

av Mikael Oscarsson (KD)

Det kommunala inflytandet över strandskyddsdispenser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka det kommunala inflytandet över strandskyddsdispenser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tillsammans med allemansrätten är det svenska strandskyddet något unikt, ur ett internationellt perspektiv. Bestämmelserna rörande strandskydd syftar till att skapa förutsättningar för allmänhetens tillgång till naturupplevelser och för bevarandet av biologisk mångfald i vattennära miljöer. Det generella strandskyddet är 100 meter från strandkanten och kan utvidgas till 300 meter. Även om det går att få dispens så är huvudregeln att områden som omfattas av strandskydd inte får bli föremål för nybyggnation. Strandskyddslagstiftningen har fört många bra saker med sig, men det har också på många håll inneburit omfattande problem. Det finns många exempel på glesbefolkade kommuner som upplever svårigheter att nå sin fulla potential just som en följd av strandskyddet. Möjligheten att locka sommarboende blir för kust och sjönära kommuner mycket svårt när strandskyddsbestämmelserna omöjliggör vattennära bygglov. På andra håll är strandskyddsbestämmelserna sådana att även permanentbostäder hindras. I gruvindustrins Pajala, exempelvis, har man haft problemet att arbetskraften på orten inte bosätter sig där. En konstruerad boendeproblematik som skapats av strandskyddsbestämmelsernas märkliga följder i en kommun med 1 000 kilometer älvstrand.

Strandskyddet tillkom 1950 och lagstiftningen har som en följd av den ständiga kritiken förändrats flera gånger. År 2009 gjordes den senaste större revideringen. Förändringarna

från 2009 innebär att möjligheterna till undantag utökades. Dels gavs kommunerna möjligheten att peka ut ”områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen”, så kallade LIS-områden, och för dessa få dispens för byggnation. LIS-områdena kräver dock en lång rad särskilda villkor och har i praktiken visat sig vara mycket svårarbetade. Dels pekas, utöver LIS-dispens, sex förutbestämda skäl ut som grund för dispens. Även med lagstiftningen som den såg ut före 2009 kunde man få dispens, men många kommuner upplever att trots förändringarna så är tillämpningen lika restriktiv och det ses fortfarande som omöjligt svårgjort att få en strandskyddsdispens på plats.

Riksdag och regering tog till sig av kritiken om att 2009 års förändringar inte var tillräckligt långtgående. I och med bifallandet av prop. 2013/14:214 (Strandskyddet vid små sjöar och vattendrag) togs ett steg i rätt riktning. Länsstyrelsen får med den nya lagstiftningen på plats möjlighet att upphäva strandskyddet vid små sjöar och vattendrag, om det område som upphävandet avser har liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

Men vi kan redan nu förutspå att dessa lagändringar inte kommer vara tillräckliga. Det kommunala inflytandet över strandskyddsdispenser måste öka, maktkoncentrationen till länsstyrelserna är inte rimlig. Inte minst bör frågan belysas ur ett demokratiskt perspektiv, där medborgarna i varje given kommun måste beredas möjlighet att påverka hur kommunen utvecklas. Detta bör regeringen ges till känna.

Mikael Oscarsson (KD)